

Oikeusministeriölle

Viite: Lausuntopyyntö 16.9.2016, oikeusministeriön asetus valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä

ASIA**LAUSUNTO OIKEUSMINISTERIÖN ASETUS VALTION OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIREISTÄ**

Oikeusministeriö on pyytänyt allekirjoittanutta tulevana Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtajana lausumaan esitysluonnoksesta, jossa ehdotetaan säädettäväksi uusi oikeusministeriön asetus valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä ja kumotaan valtion oikeusaputoimistoista annettu oikeusministeriön asetus (390/2002).

Lausun asetusluonnoksesta kunnioittaen seuraavaa.

Yleistä

Oikeusapu- ja edunvalvontasektorin organisaation uudistamisen tavoitteiksi on asetettu organisaation selkeyttäminen ja voimavarojen vapauttaminen tukitoiminnoista ydintoimintoihin tukitoimintoja keskittämällä ja sitä kautta hallintoa keventämällä. Lisäksi uudistuksella on tavoitteena ammattimaisempi johtaminen ja roolien, tehtävien ja toimivallan selkeyttäminen sekä ydin- ja tukitoimintojen eriyttäminen samoin kun resurssien joustavampi ja suunnitelmallisempi käyttö sekä palvelutarjonnan yhdenmukaistaminen ja työskentelyn tehostaminen.

Pidän asetettuja tavoitteita oikeina ja hyvinä. Lisäksi toivon, että organisaatiomuutoksen myötä saataisiin myös vahvistettua ohjausta, johtamista ja kehittämistä sekä yhtenäistettyä näitä koskevia toimintamalleja sekä parannettua toiminnan laatua ja tehokkuutta ja sen mittaamista.

ASETUSEHDOTUS

1 § Pykälän 3 kohdan mukaan oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtajan tehtävänä on toimia hallintosihteerien, johtavien julkisten oikeusavustajien ja johtavien yleisten edunvalvojien esimiehenä. Luettelosta puuttuvat **talous- ja henkilösihteerit**, joiden esimiehenä piirin johtaja myös toimii.

2-3 § Pykälissä 2 ja 3 säädettäisiin johtavan julkisen oikeusavustajan ja johtavan yleisen edunvalvojan tehtävistä. 2 §:n 2 kohdan ja 3 §:n 3 kohdan mukaan johtavan julkisen oikeusavustajan ja johtavan yleisen edunvalvojan tehtävänä on vastata kuluvaan vuoden toiminnallisten tavoitteiden seurannasta. Oikeusministeriön asettaman rakennemuutosta valmistelevalle prosessiryhmälle vahvistamien tehtäväkuvausten mukaisesti johtavan julkisen oikeusavustajan ja johtavan yleisen edunvalvojan tehtävänä on muun muassa **"vastata oikeusapu- tai edunvalvontatoimiston toiminnallisten tulostavoitteiden saavuttamisesta sekä toimiston toiminnan kehittämisestä ja esimiestehtävistä"** Samalla tavalla tehtävä on kuvattu piirien valmisteilla olevissa työjärjestyksissä. Esitän ristiriitaisuuksien poistamiseksi, että asetuksen 2 § 2 kohta ja 3 § 3 kohta muutetaan yhdenmukaiseksi tehtäväkuvasta muualla lausutun kanssa.

Muuta

Pidän tärkeänä sitä, että kaikessa organisaatiomuutokseen liittyvässä valmistelussa pyrittäisiin varmistamaan se, ettei muutos hidastaisi siirtymistä yhden oikeusapu- ja edunvalvontaviraston malliin valtion keskus- ja aluehallintorakennehankkeen ja hallituksen hyväksymien keskushallinnon uudistamisen toteuttamisperiaatteiden ja aikataulujen mukaisesti, vaan että kaikki nyt toteutettavat muutokset ja ratkaisut tukisivat ja edistäisivät yhteen virastomalliin siirtymistä.

Kiinnitän huomiota siihen, että työjärjestyksen merkitys uuden organisaation sisäisenä työvälineenä korostuu huomattavasti entisestään. Toivon, että työjärjestysten hyvällä, huolellisella ja yhtenäisellä laatisella saadaan lisättyä yhdenmukaisuutta ja kaivattua ketteryttä ja joustavuutta organisaatioon. Sekä työjärjestyksessä että asetuksessa tulisi varmistaa tukitoimintojen tehokas, tuottava ja laadukas järjestäminen siten, että ne edistävät edelleen yhteen virastomalliin siirtymistä ja kykenevät ns. siirtymäajanakin tukemaan organisaation tuottavuuden ja toiminnallisuuden parantamista eikä tarpeettomia haittoja toiminnalle pääse syntymään.

Pidän tärkeänä huomioida tukitoimintojen organisoinnissa piiritasolla sitä, etteivät käytännön työmenetelmät, -järjestelyt tai prosessit luo mahdollisuuksia esteellisyyden vaarantumiselle tai uudistuksen tavoitteiden hajoamiselle erityisesti keskittämisen hyötyjen osalta. Erityisesti tämä tulee huomioitavaksi mm. sijaisuuskysymyksiä ratkaistaessa. Esitetyn mallin mukaan toteutettuna sijaistukset luovat näkemykseni mukaan riskin siitä, että piirihallinnon tehtävät pirstaloituvat ja uusien valtionhallinnon yhteisten talous- ja henkilöstöprosessien käyttöönoton sijaan organisaatio palaa vanhoihin toimintatapoihin ja -menetelmiin, jolloin uudistuksen tavoitteeksi asetetut hyödyt niin tuottavuuden parantamisen, organisaation selkeyttämisen ja voimavarojen vapauttamisen

tukitoiminnoista ydintoimintoihin osalta kuin hallinnon keventämisenkin osalta jäävät saavuttamatta. Riskinä pidän myös toiminnan laadun ja tehokkuuden kärsimistä.

Helsingissä 22. päivänä syyskuuta 2016

Kunnioittaen

Marjo Kurki

johtava julkinen oikeusavustaja, asianajaja, varatuomari

Helsingin oikeusaputoimisto

Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja 1.10.2016 lukien.

